№ 1. Styczeń-Luty 1938 r. Rok XIV.

Piński Przegląd Diecezjalny

PISMO URZĘDOWE KURII BISKUPIEJ.

Treść numeru:

AKTA STOLICY APOSTOLSKIEJ.

1) LIST APOSTOLSKI

do J. Em. Fumasoni-Biondi, Prefekta Św. Kongregacji Rozkrzewiania Wiary o wystawie sztuki religijnej w krajach misyjnych i Kościele wschodnim, która ma się odbyć na Watykanie w roku 1940.

PIUS XI

Umiłowany Synu Nasz, Błogosławieństwo Apostolskie.

70

Wszyscy doskonale pamiętają, jak świetne wyniki dała urządzona w Roku Jubileuszowym 1925 Wystawa Misyjna na Watykanie. Ujawniła ona znakomicie pracę siewców Bożego Słowa i wkłada do dusz nowe światło, moc nową na apostolki podbój. Z niej też bierze początek Misyjne Muzeum Laterańskie. My więc, którym zależy nie tylko na wspieraniu misyjnych poczynań, lecz również na pełnym rozwoju wiedzy misyjnej, zwanej dziś misjologią, postanowiliśmy dać nowy obraz misyjnej rzeczywistości: w murach, które już służyły za pomieszczenie dla Katolickiej Wystawy Prasy, ma się w roku 1940 odbyć Wystawa Sztuki Chrześcijańskiej. Chodzi o sztukę, którą znajdujemy bądź w krajach misyjnych, bądź w Kościele Wschodnim. Sztuka bowiem, wyrażając ducha narodów i będąc przejawem ich kultury, jest w rękach Kościoła narzędziem, które w najwyższym stopniu pozwala mu uświetnić zewnętrzny kult. Toteż przyszła Wystawa ma być niby zwierciadło, gdzie się jasno odbije charakter odnośnych ludów. Okaże się, jakimi szlakami ma pójść przystosowanie sztuki tubylczej do zasad i urządzeń misyjnych. Ujawni się w tej dziedzinie, jak bardzo Kościół Chrystusowy jest powszechnym, skoro nawet tę naiwną sztukę, i umiejętność przeróżnych plemion — byle by tylko nie sprzeciwiały się one wyraźnie Bożym przykazaniom — chce wiernie zachować. Od najdawniejszych bowiem Pawłowych już czasów, „stając się wszystkim dla wszystkich", Kościół dusz ludzkich jeno szuka, nic więcej. Okaże się ponad to, i wszyscy to

widzieć będą, jak dalece nauka chrześcijańska obfity w krajach misyjnych wydaje owoc. I zobaczą wszyscy we wspólnym od nieszczęsnych rozdwojeń domu wspólnego Ojca, gdzie wszystkich jednoczy przyjazne i święte uczucie, niezliczoną ilość dzieł sztuki tubylczej, które głosem Piękna wyśpiewują na chwałę Bożemu Imieniowi.

Wielka to będzie dla Nas radość, jeżeli w związku z przygotowaniami do wystawy poczną mnożyć się zjazdy misyjne i silniejszy zostanie położony nacisk na Misjologię, oraz jej wyższy poziom, do czego zachęcaliśmy już w roku zamknięcia Wystawy Misyjnej — 1925 r. Ufając najzupełniej Twojej przedsiębiorczości oraz roztropności, Umiłowany Nasz Synu, powierzamy Tobie troskę o zorganizowanie i urządzenie Wystawy. W sprawie tej porozumiesz się z Delegatami i Wikariuszami Apostolskimi. Do Ciebie należeć będzie, aby wszystko odbyło się w sposób pewny i pomyślny. Co zaś dotyczy sztuki w Kościele Wschodnim, wejdziesz w porozumienie z Umiłowanym Synem Naszym Kardynałem Św. Rz. Kościoła Eugeniuszem Tisserant, Sekretarzem Św. Kongregacji, której podlega ten Kościół św.

Twoją podobnież będzie rzeczą stworzyć Radę Uczonych, jako pomoc w przygotowaniach. Wolą Naszą jest, aby zarząd ekonomiczny Wystawy zlecony został temu samemu zespołowi, który chwalebnym wysiłkiem przygotował ongiś Wystawę Prasową.

Jako poświadczenie Woli Naszej i zadatek Bożej pomocy, dla Ciebie Synu Nasz, i dla tych, którzy staną z Tobą do współpracy, z całego serca udzielamy błogosławieństwa apostolskiego w Panu.

Dan w Castel Gandolfo w uroczystość Podwyższenia Krzyża Świętego, R. P. 1937, Naszego zaś Pontyfikatu XVI.

PIUS XI PAPIEŻ.

AKTA KURII DIECEZJALNEJ.

Okólniki Wikariatu Generalnego.

Z polecenia J. B. Mości podaję do wiadomości WWKsiężom załączoną odezwę J. E. Ks. Kardynała Prymasa w sprawie kanonizacji bł. Andrzeja Boboli.

2)

Odezwa
JEm. Ks. Kardynała Prymasa w sprawie kanonizacji błog. Andrzeja Boboli.

W związku z kanonizacją błog. Andrzeja Boboli, która odbędzie się w dniu 17 kwietnia r. b., JEm. Ks. Kardynał Prymas August Hlond wydał odezwę następującej treści:

Prawdziwą „uroczystością uroczystości“ staje się dla Polski tegoroczna Wielkanoc. Paschalne przyśpiewy allelujowe nad grobem św. Piotra wtórować będą nieomylnej wyroczni, którą Papież w poczet świętych pańskich zaliczy błogosławionego Andrzeja Bobolę. O imię polskiego męczennika za unię powiększy się stary rejestr kanonizacyjnych bohaterów wiary, w którym już w franciszkowym stuleciu Inocenty IV zapisał niezłomnego krakowskiego biskupa Stanisława. Po nim, po apostolskim Jacku, po anielskim Stanisławie Kostce i uczonym Janie Kantym wyniesiony zostaje teraz na ołtarze piąty Polak, a zarazem drugi polski męczennik i drugi polski Jezuita.

Winszujemy tego wysokiego zaszczytu Towarzystwu Jezusowemu. Kanonizacja błog. Boboli jest odznaczeniem niemal czterowiekowej działalności Jezuitów polskich dla ducha, oświaty i kultury narodu. Od liceum Hozjusza w Brunsberdze aż do licznych dzisiejszych placówek jezuickich w kraju, od Krasowskiego i Warszewickiego, poprzez Skargę, Wujka, Latarnę, Grodzickiego, Herbsta, Sarbiewskiego, Łęczyckiego aż do Jackowskiego, Morawskiego, Załęskiego — ciągnie się przez wieki jedyny w swym rodzaju rząd nadzwyczajnych mężów, kierowników dusz, misjonarzy, wychowawców, teologów, kaznodziei, pisarzy, których zasługi złożyły się na ten triumf, jaki za rządów wielkiego pol-

skiego Generała Opatrzność gotuje kresowemu wychowawcy i apostołowi z przed trzech wieków.

Wśród „wielkanocnych radości" Polska przypomni się znowu chrześcijaństwu jako płodna „matka świętych". Rozbiory przyćmiły ten stary tytuł, przerywając dawne sprawy kanonizacyjne naszych błogosławionych i uniemożliwiając rozpoczęcie nowych procesów beatyfikacyjnych. Nie było nas stać na starania o gloryfikację „mężów sławnych i ojców naszych", bo byliśmy zajęci twardą obroną wiary i przeżywaliśmy własną martyrologię. Pozostaliśmy więc w tyle za innymi narodami. Kanonizacja błog. Boboli jest i pod tym względem przełomem. Przyjdzie już teraz kolej na Bogumiła, Bronisławę, Kingę, Jolantę i innych a zarazem posuwać będziemy naprzód sprawy królowej Jadwigi, Papczyńskiego, O. Honorata, Kalinowskiego, M. Ledóchowskiej, Malczewskiej, Czartoryskiego, Brata Alberta, M. Siedliskiej oraz tylu dawnych i współczesnych bohaterów i bohaterek cnoty i sprawy Chrystusowej.

Kanonizację kwietniową przeżyć musimy jako wielkie święto kościelne i narodowe. Udział nasz w uroczystościach rzymskich nie będzie mógł być bardzo wspaniały, ale powinien być możliwie liczny, reprezentacyjny, godny Rzeczypospolitej, która w oficjalnym charakterze otoczy tron sędziwego Papieża. Od ostatniej kanonizacji polskiego świętego w roku 1767 nie jechali pątnicy i przedstawiciele nasi do Wiecznego Miasta na tak chlubny dla kraju obchód Szczodrymi ofiarami pomóżmy Towarzystwu Jezusowemu do pokrycia znacznych wydatków tego wielkiego aktu.

W Ojczyźnie zaś uroczystości kanonizacyjne urość powinny do znaczenia narodowego wyznania wiary, utwierdzając Rzeczpospolitą w jej górnych przeznaczeniach. Nie tylko w Wilnie, w Pińsku i Janowie Poleskim, nie tylko w kościołach, kolegiach i rezydencjach ojców jezuitów, lecz w każdej organizacji kościelnej i katolickiej, w każdej szkole i zakładzie postać, cnoty i czyny proroka wskrzeszenia Polski powinny krzepić współczesne pokolenie tym duchem, którego on był apostołem wyznawcą i męczennikiem. W jego szkole dokształcać się powinni w umiejętności świętych i w apostolskich uniesieniach kapłani, dusze zakonne i świeccy działacze.

Wielkim wskazaniem świętego Andrzeja jest nasze posłannictwo religijne i kulturalne na kresach wschodnich. Bez sprzeniewierzenia się swej misji dziejowej, nie możemy uchylać się od zadań, które nam Opatrzność tam wyznaczyła i nie możemy odstępować ich cudzoziemcom. To powołanie nasze, nasz polski obowiązek. Za wzorem św. Boboli powinniśmy prace dla jedności Kościoła wśród potomków bohaterskich unitów poprzeć walnie, szczerze, bez lęku, bez pogłębiania nieporozumień obrządkowych, bez spychania tego wielkiego zagadnienia na tory współzawodnictwa o prestiż i wpływy. Fatalnym błędem było by tworzenie polskiego prawosławia na cmentarzysku unii, zroszonym krwią katolickich męczenników. Śladami Boboli i tylu zapamiętałych szaleńców apostolskich, którzy w najniebezpieczniejszych czasach podtrzymywali na wschodnich rubieżach myśl jedności kościelnej, niech tam u boku dostojnych Biskupów staną do misyjnej pracy najlepsi z duchowieństwa, najgorliwsi z pośród zakonników, najbardziej uchrystusowione siostry, najidealniejsi świeccy działacze. Na kresy wschodnie niech z całego kraju płyną modlitwy, jałmużny, dary. Taki jest najgłębszy sens bliskiej kanonizacji.

Gdy Opatrzność zwróci Polsce chwalebne szczątki świętego Boboli, które z Pińska przez Połock i Moskwę sowiecką pielgrzymowały do papieskiego Rzymu, powitamy je z religijną czcią i honorami narodowymi jako relikwie nowego Patrona, jako zapowiedź pełnego chrześcijaństwa w polskim życiu, jako zwiastuna wielkości Rzeczypospolitej. Wierzymy, że z legendarnego nimbu proroczego, który otacza postać świętego, wyłoni się za jego wstawiennictwem zapowiadana pomyślna boża rzeczywistość polska.

Poznań, dnia 12 lutego 1938 r.

† August Kardynał Hlond, Prymas Polski.
(KAP).

Kuria Diecezjalna podaje do wiadomości, że p. Bernard Nowak, zamieszkały w Bydgoszczy, doznawszy łaski od Boga w pewnej potrzebie za pośrednictwem ś. p. Biskupa Zygmunta Łozińskiego publiczne składa podziękowanie poza ofiarą pieniężną, na specjalne cele przesłaną do dyspozycji J. E. Ks. Biskupa Ordynariusza.

† NIEMIRA
Biskup Sufragan Piński
Wikariusz Generalny.

Z Wydziałów Kurialnych.

Wydział Szkolny.

3) **Statut Krucjaty Eucharystycznej Dzieci w Polsce przyjęty przez Ich Ekscelencje Księży Biskupów na Konferencji Episkopatu dnia 15 grudnia 1937 r.**

§ 1. Krucjata Eucharystyczna Dzieci jest Stowarzyszeniem kanonicznym (pia unio), rządzącym się jednolicie w całej Polsce niniejszym statutem.

§ 2. Krucjata jest poświęcona Chrystusowi Eucharystycznemu.

§ 3. Po diecezjach zależy Krucjata Eucharystyczna, zgodnie z przepisami prawa kanonicznego, od Biskupa miejscowego.

§ 4. Dyrektorów diecezjalnych Krucjaty mianuje na propozycję poszczególnych Biskupów miejscowych O. Generał Towarzystwa Jezusowego.

§ 5. Celem Krucjaty Eucharystycznej jest wychowywanie dzieci na dobrych i apostolskich katolików przez:

a) pogłębianie ich życia religijnego i eucharystycznego,
b) zaprawianie ich do sumienności i cnoty,
c) przyzwyczajanie ich do udziału w życiu parafialnym,
d) wdrażanie ich do apostolstwa.

§ 6. Krucjata Eucharystyczna posługuje się następującymi środkami: ćwiczenia religijne a zwłaszcza częsta Komunia święta, zebrania, wykłady, rekolekcje, obchody religijne i t. d.

§ 7. Krucjata Eucharystyczna istnieje i działa albo jako Koło parafialne albo jako Koło szkolne. Koła mogą być albo męskie, albo żeńskie, albo mieszane.

§ 8. Każde Koło powołuje do życia Dyrektor diecezjalny Krucjaty.

§ 9. W łonie każdego Koła Krucjaty mogą powstać Sekcje, jak misyjna, liturgiczna, różańcowa i t. p.

§ 10. Do Kół szkolnych Krucjaty stosuje się regulamin, uzgodniony między Episkopatem a Ministrem W. R. i O. P.

§ 11. Do Krucjaty Eucharystycznej może należeć młodzież w wieku szkolnym, czyli zasadniczo w wieku do lat 15. Przyjęcie członków odbywa się po odpowiedniej próbie i według ustalonego ceremoniału.

§ 12. Kołem Krucjaty Eucharystycznej kieruje zamianowany przez Dyrektora diecezjalnego Opiekun, którym jest zawsze kapłan i to zwykle proboszcz miejscowy albo katechista danej szkoły.

§ 13. Opiekun przewodniczy Kołu i jego Sekcjom, przyjmuje członków i zwalnia tych, którzy się okazują niegodni członkostwa, tworzy sekcje, zwołuje zebrania i przewodniczy na nich, urządza nabożeństwa, obchody i t. d. Z końcem roku szkolnego przesyła Dyrektorowi Diecezjalnemu roczne sprawozdanie z działalności i funduszów Koła.

§ 14. Opiekun może powołać do życia Wydział Koła Krucjaty, złożony z 4-7 członków, wybranych przez siebie z pośród dzieci Krucjaty na okres jednego roku.

§ 15. Opiekun może utworzyć „Koło Opieki" złożone z sił nauczycielskich i rodziców dzieci Krucjaty. Koło Opieki współpracuje z Opiekunem i pod jego przewodnictwem nad realizacją celów Krucjaty.

§ 16. Biskup Diecezjalny może rozwiązać Koła Krucjaty Eucharystycznej, przekazując ich majątek na inne diecezjalne organizacje młodzieżowe.

Z Kancelarii Kurialnej.

4) Protokuł Zjazdu Księży Dziekanów w Pińsku w dniach 25 i 26 stycznia 1938 r.

Obecni: J. E. Biskup Ordynariusz, J. E. Biskup Sufragan, Księża Prałaci: Humnicki, Tarasiewicz, Kiełbassa, Iwicki, Chwiećko, Około-Kułak, Kanonicy: Moniuszko, Petrani, Krzywicki, Dyrektor D. I. A. K. Ks. Łomacki, Ks. Zieja, oraz Księża Dziekani: Piński Ks. Prałat Humnicki, Baranowicki Ks. Borysiuk, Bielski Ks. Borowski, Brański Ks. Czarkowski, Brzeski Ks. Kan. Żołądkowski, Ciechanowiecki Ks. Kowalewski, Drohiczyński Ks. Kan. Juniewicz, Iwieniecki Ks. Aulich, Janowski Ks. Suchwałko, Kobryński Ks. Kanonik Wolski, Kosowski Ks. Rojsza, Łuniniecki Ks. Poczobutt-Odlanicki, Nieświeski Ks. Rokosz, Nowogródzki Ks. Kan. Dalecki, Prużański Ks. Kan. Rojko, Stołowicki Ks. Ant. Mackiewicz, Stołpecki Ks. Julian Tarasiewicz.

Porządek obrad:

1. Godz. 10-ta. Zagajenie Obrad przez J. E. Biskupa Ordynariusza.
2. Przemówienie okolicznościowe wygłosi Ks. Jan Zieja.
3. Odczytanie protokułu Zjazdu Księży Dziekanów z roku 1937-go.
4. Sprawozdanie poszczególnych Księży Dziekanów z uwzględnieniem wykonania postanowień ostatniego Zjazdu (co do zorganizowania bibliotek dekanalnych, duszpasterstwa poborowych, urządzenia sal parafialnych, rozwoju Papieskiego Dzieła Rozkrzewiania Wiary, urządzania Misyi po parafiach, uporządkowania cmentarzy grzebalnych, konferencji dekanalnych), z podkreśleniem szczególnych wydarzeń i potrzeb duszpasterskich.
5. Synod Plenarny Polski a statuty Diecezjalne, referuje J. E. Biskup Sufragan.
6. Sprawy szkolne, referuje Ks. Prałat Dr. W. Iwicki.
7. Akcja Katolicka, referuje Ks. Dyrektor K. Łomacki; a) Sprawozdanie ze stanu obecnego, b) Hasło Episkopatu na rok 1937/38, c) Plan pracy Instytutu, d) Ankieta do Księży i świeckich, e) Sprawy finansowe, f) Biblioteki parafialne, g) Domy katolickie.
8. Papieskie Dzieła Misyjne, referuje Ks. Kan. M. Krzywicki.
9. Sprawy bieżące omawia J. E. Biskup Ordynariusz.
10. Komunikat Księdza Oficjała Trybunału Diecezjalnego.
11. Księgi inwentarzowe, status animarum, kartoteki, referuje Ks. Prałat L. Chwiećko.
12. Wizytacje kanoniczne w roku 1938-ym.
13. Rekolekcje kapłańskie w roku 1938-ym.
14. Komunikaty.
15. Wolne wnioski.

1. Dnia 25 stycznia J. E. Biskup Ordynariusz odprawił o godz. 9 w swojej kaplicy Mszę św. w intencji Zjazdu. Na Mszy św. byli obecni uczestnicy Zjazdu.

O godz. 10-ej J. Ekscelencja otwiera Zjazd, wita Księży Dziekanów i życzy błogosławieństwa Bożego na pracę dla dobra Kościoła i Diecezji; w dalszym ciągu przemówienia Biskup Ordynariusz sięga myślą do tych co z naszego grona w roku ubiegłym odeszli, a mianowicie: ś. p. Ks. Prałata Zelby, ś. p. Ks. Kan. Micewicza i ś. p. Ks. Mikołaja Ikonowicza, Dziekana Lachowickiego, wzywając obecnych do modlitwy za dusze tych zmarłych. Po modlitwie Biskup Ordynariusz prezentuje Księżom Dziekanom ks. Prałata Około-Kułaka, Oficjała Sądu Biskupiego i księży kanoników Petraniego i Krzywickiego nowych członków Kapituły Katedralnej Pińskiej.

2. Ks. Jan Zieja wygłosił przemówienie o wierze i miłości, nawiązując do dzisiejszej kościelnej uroczystości Nawrócenia św. Pawła, zachęcając do większego poświęcenia się pracy w duchu Apostoła Narodów.

Po zakończeniu Biskup Ordynariusz podziękował za piękne i aktualne przemówienie.

3. Ksiądz Kanclerz odczytał protokuł Zjazdu Księży Dziekanów z roku 1937. Na sekretarzy Zjazdu zostali powołani Księża Dziekani Kowalewski i Tarasiewicz.

4. Księża Dziekani kolejno przedstawili stan moralny parafij ich dekanatów.

a) Przy tej sposobności Biskup Ordynariusz mocno podkreślił konieczność przeprowadzenia

misyj w tych parafiach, w których dotychczas nie było misji wogóle, albo więcej niż przed 10 laty.

b) W sprawie duszpasterstwa poborowych J. Ekscelencja poleca, by wszyscy Księża Dziekani nadesłali sprawozdania o tym jak się odbyły nabożeństwa, spowiedź i komunia św. dla poborowych po parafiach, z zaznaczeniem trudności jakie napotykali Księża Proboszczowie.

c) Biskup Ordynariusz wyjaśnia, że przy zbieraniu składek na cele parafialne (na kościół, pokładne, „Caritas", dzieła misyjne i t. p.) należy tak zainteresować parafian, by świadomie brali udział w sprawach gospodarczych parafii, by byli odpowiednio informowani przez księży o potrzebach i wydatkach, a przez Rady Parafialne częściowo dysponując sprawami materialnymi, przyzwyczajali się do ponoszenia ciężarów na rzecz Kościoła.

5. J. E. Biskup Sufragan wygłosił referat na temat: „Synod Plenarny Polski a Statuty Synodu Diecezjalnego". Ks. Biskup zestawiając poszczególne uchwały Synodu Plenarnego ze statutami naszego Synodu podkreślił ich całkowitą zgodność, tak że wszystkie 569 Statutów mieszczą się w 151 uchwałach Synodu Plenarnego, co nas może napełniać słuszną dumą, ale też i zobowiązuje do ściślejszego wykonywania.

Uchwały Synodu Plenarnego zostaną rozesłane Księżom Proboszczom razem z listem Pasterskim Najdostojniejszego Episkopatu, łącznie ze ścisłą instrukcją co do ogłoszenia wiernym uchwał i należytego ich komentowania.

6. W swoim referacie Ks. Prałat Iwicki: I-o. streścił obowiązujące przepisy Synodów Diecezjalnych i Plenarnego w sprawie głoszenia Słowa Bożego (Uchwały Synodu Plen. 123-127), prosząc Księży Dziekanów:

1) o dopilnowanie aby we wszystkich parafiach głoszone były kazania katechizmowe;

2) o sprawdzanie księgi posiewu Słowa Bożego;

3) aby nauki dla młodzieży i wojska były głoszone według ustalonego planu (cykle) i również zapisywane do tejże księgi.

II. Podając stan nauczania religii w szkołach Diecezji zwraca uwagę, że cały ciężar tej pracy pomimo trudnych nadzwyczaj warunków komukacyjnych bierze na swoje barki duchowieństwo:

A. W 32 szkołach średnich i zawodowych przy 5502 uczniach i uczenicach 18 księży udziela religii 377 godzin tygodniowo.

B. W 855 szkołach powszechnych przy 58.311 dzieciach katolickich udziela się religii 3536 godzin tygodniowo.

	147 księży udziela	— 2493 godz. (5/7)	281 innych	— 1043 godz. (2/7)
w tym	16 prefekt. etatow.	— 480 godz.	10 zakonnych	— 97 godz.
	31 nieetat. i wikar.	— 660 godz.	12 spec. katech.	— 256 godz.
	98 proboszczów	— 1353 godz.	259 nauczycieli	— 690 godz. (20%)

Uwaga: 24 księży proboszczów udziela po 20 godzin religii i więcej.

Omawiając poziom nauczania prelegent zwraca uwagę na Uchwałę 121 Synodu Plenarnego, wymagającej od Księży ciągłej pracy nad sobą i brania udziału w specjalnych kursach. Następnie prosi zwrócić uwagę:

1) na dzieci pozbawionych nauki religii w szkołach;

2) na zaopatrzenie szczególnie ubogich szkół w podręczniki nauki religii i w książki do nabożeństwa;

3) na urządzanie specjalnych nabożeństw dla szkół pod kierownictwem jednego z księży;

4) na zaprowadzenie Krucjaty Eucharystycznej w szkołach.

Uwaga: Trzecie wydanie książeczki do nabożeństwa „Przyjdź Królestwo Twoje" w cenie jak dawniej, będzie wykończone za 4-5 tygodni.

III. Jako trzeci sposób głoszenia Słowa Bożego prelegent uważa stosownie do Statutu 157 i Uchwały 68 Synodu Plenarnego — pracę religijną w stowarzyszeniach — przez t. zw. kwadranse religijne czy ewangeliczne lub katechizmowe, specjalne referaty, a w szczególny sposób przez urządzenie i kierowanie w myśl Statutu 530 i Uchwały 79 Synodu Plenarnego bibliotek parafialnych i czytelni w domach lub przynajmniej świetlicach parafialnych.

7. W referacie swoim Ks. Dyrektor K. Łomacki podał:

1) Sprawozdanie ze stanu obecnego Akcji Katolickiej.

Opierając się na sprawozdaniach Księży Dziekanów prelegent stwierdził, że gdzie włożono więcej pracy i wysiłków w dzieło A. K., tam już są widoczne wyniki. Księża mają pomocników w parafii, ludzi choć częściowo przy-

gotowany do Apostolstwa. Szczególnie podatna jest na wpływy A. K. młodzież.

Chociaż stwierdza się wielkie braki sił instruktorskich (stwierdza to Instytut i Księża Dziekani), jednak o stanie A. K. w parafii zasadniczo decyduje postawa i praca Ks. Proboszcza.

Organizację A. K. obecnie liczą:

KSM Mężów	10	oddziałów
KS Kobiet	11	"
KSM Męskiej	81	"
KSM Żeńskiej	99	"
„Caritasów"	83	"

W stadium organizacji cały szereg oddziałów Mężów i Kobiet Katolickich. W „Caritasie" (jako przykład Tydzień Miłosierdzia) jeszcze niedostateczne zrozumienie idei miłosierdzia realizowanej przez Caritas. Tydzień Miłosierdzia był potraktowany przeważnie tylko jako zbiórka pieniędzy i darów w naturze — gdy powinien być w pierwszym rzędzie jako propaganda idei i organizacji. Zbiórka w Tygodniu Miłosierdzia w 91 parafiach dała około 10.000 zł. w gotówce i naturze. Dla większego usprawnienia i rozwoju Caritasu jest konieczne wprowadzenie instytucji Opiekunów Rejonowych.

2) Hasło Episkopatu na rok 1937/38 „Katolickie zasady społeczne podstawą socjalnej przebudowy świata" wymaga wyjaśnienia, że kwestia robotników, stanu średniego, drobnego i rolnictwa nie jest dostatecznie u nas załatwiona, stąd niezadowolenia, ekscesy, oraz upadek moralności. Próby zaradzenia złu podejmuje socjalizm i komunizm — Katolicy powinni przeciwstawić katolickie zasady sprawiedliwości społecznej zawarte w nauce kościoła (Encykliki: Leona XIII „Rerum Novarum„ i Piusa XI „Quadragesimum Annum" i na nich budować trwałe i sprawiedliwe systemy społeczne.

Hasło to zostało dokładnie omówione na Studium Społ. w Warszawie i referaty tam wygłoszone zostały wydrukowane w serii broszur wydanych przez N. I. A. K. Z tymi broszurami i artykułami na powyższe tematy zamieszczone w Ruchu Katolickim Księża Proboszczowie i pracownicy A. K. powinni się zapoznać.

3) Plan pracy instytutu D. A. K. na rok 1938. W roku bieżącym większy udział w pracach Instytutu wezmą świeccy. Została zorganizowana Diecezjalna Rada A. K. Instytut zawiązuje kurs dla pracowników A. K. (siły instruktorskie parafialne) oraz serię kursów jednodniowych lub parudniowych w większych ośrodkach Diecezji dla spopularyzowania idei A. K. i Hasła Episkopatu.

Wszystkie kolumny A. K. wydały swoje organizacyjne plany rocznej pracy.

Plan pracy Mężów Katol. (mniejszy) wydany przez Instytut ma służyć dla tych parafij gdzie jeszcze niema kolumn A. K. Tam Księża Proboszczowie są proszeni by zebrali nieduże grono katolików i z nimi ów plan zrealizowali (stworzy to możność założenia oddziału Mężów lub Kobiet Katol.).

Księża Dziekani przy wizytowaniu parafij sprawdzą, jak jest realizowany ostatni ten punkt, i pilnować przy zmianach Księży Proboszczów, by poprzednik przekazywał swemu następcy i sprawę organizacji.

4) Księża Dziekani zostali poinformowani o zadaniach rozesłanej ankiety do księży i świeckich w sprawie Akcji Katol. Wyniki tej ankiety dadzą możność Instytutowi lepiej zorientować się w potrzebach terenu.

5) Sprawy finansowe. Ponieważ budżet Instytutu A. K. z pensjami wynosząc rocznie 12.000 zł. (składki Księży) jest absolutnie niewystarczający, Instytut robi wysiłki by drugie 12.000 zł. uzyskać drogą składek od świeckich. Księża są proszeni o podanie nazwisk zamożniejszych parafian, których Instytut o ofiarę będzie prosił.

6) Biblioteki parafialne. Potrzebą konieczną dzisiejszego duszpasterstwa i pracy A . K. istnienie w każdej parafii biblioteki o specjalnym charakterze. Taka biblioteka powinna zawierać książki z dziedziny nauki katolickiej (Pismo św., katechizmy, Żywoty świętych, filozofia chrześc., Teologia — (popularne wydanie) Akcja Katol., Społeczne itd.) Taka biblioteka powinna zawierać nowe wydawnictwa, aktualne. Pożądane jest urządzenie zbiórki, lub imprezy dla zyskania funduszów na cele biblioteki. Dostęp do biblioteki powinien być łatwy, biblioteka powinna się łączyć z czytelnią.

7) Domy Katolickie. Jeszcze raz została podkreślona potrzeba stworzenia Domu Katolickiego, a to dlatego, że niemożliwy jest rozwój organizacji A. K. bez własnego lokalu, pozatym stwarza się potrzeba (leżąca w psychice parafian) lokalu-świetlicy, gdzie parafianie mogliby się poza kościołem zbierać, omawiać bieżące zagadnienia katolickie (nawet i parafialne).

Ważną rolę ma do spełnienia gospodarz świetlicy — gdzieindziej zwany kierownikiem świetlicy.

8. Ks. Kan. Dr. M. Krzywicki, referując stan papieskich Dzieł Misyjnych w Diecezji Pińskiej, zaznaczył, że ostatecznego sprawozdania dać nie może, gdyż rok sprawozdawczy kończy się dnia 15 lutego. Cyfrowe dane za rok 1937 nie są więc ostateczne.

Zebrano na Papieskie Dzieło Rozkrzewiania Wiary:

	w r. 1936	w r. 1937.
Składki członkowskie .	3924.44	2568.80
Dzień misyjny . .	1638.60	2323.67
Na katechistów . .	69.00	284.77
Ofiary . . .	—	154.00
	5786.76	5331.64

Pozycje z dnia misyjnego i na katechistów wskazują, że kryzys i na naszym terenie już mija. Natomiast organizacyjnie są niedociągnięcia po parafiach, gdyż nie wszyscy księża Proboszczowie założyli to Dzieło u siebie.

Sprawozdania przez niektórych Ks. Ks. Proboszczów nie są przysyłane na czas, co utrudnia ułożenie dokładnego sprawozdania z działalności P. D. R. W. w Diecezji.

W sprawozdaniach często się spotyka tłumaczenie, iż P. D. R. W. na terenie parafii dla tego słabo się rozwija, że jest duża ilość organizacji, na które trzeba płacić. Zapomina się jednak o bardzo ważnej pomocy, jaką należy nieść misjom, a mianowicie *przez modlitwę.*

Środki materialne też są potrzebne, ale jeżeli ktoś nie może płacić to nie znaczy, że przez to nie może należeć do P. D. R. W.

Za mało znamy Encykliki papieskie w tej sprawie, tak Benedykta XV, jak też i obecnego Ojca św., które bardzo wielki kładą nacisk na potrzebę wspierania misyj.

Papież Benedykt XV w Encyklice „Maximum illud“ z 30. XI. 1919 r. tak pisze o tym:

„Teraz zwracamy się do tych wszystkich, którzy z wielkiego miłosierdzia Pańskiego już są w posiadaniu prawdziwej wiary i stąd czerpią ogromne dobrodziejstwa. Dlatego też powinni uważać na swój najpilniejszy obowiązek aby pomagać misjom świętym... Obowiązek ten jest tym ściślejszy, im większa jest potrzeba naszych bliźnich... Dlatego też ci, którzy przyczynią się do oświecenia pogan, spełniają święty i wielki obowiązek, okazując w ten sposób P. Bogu swą wdzięczność za bezcenny dar wiary.

W trojaki sposób można przyjść misjom z pomocą, o co misjonarze nie przestają prosić. Najprzód można się modlić za misje, a to każdy uczynić może... Następnie koniecznym jest zapobiegać niedostatecznej liczbie misjonarzy... Do utrzymania misyj potrzeba jeszcze środków materialnych i to niemałych... Gorąco też odzywamy się do wszystkich dobrych ludzi, aby w zakresie własnych sił zechcieli wspomagać misje... Przedewszystkim pragniemy, aby w szczególniejszy sposób katolicy wspomagali wspaniałomyślnie dzieła, zorganizowane ku niesieniu pomocy misjom. Na pierwszym miejscu wskazujemy na Dzieło Rozkrzewiania Wiary...

Ufamy też, że katolicy całego świata dołożą do tego rękę, aby, podczas gdy inni dla szerzenia błędów rozporządzają ogromnymi środkami, nasi misjonarze broniący prawdy, nie potrzebowali walczyć z niedostatkiem“.

Obecny Ojciec św. w Encyklice „Rerum Ecclesiae Gestarum“ z 28.II 1926 — znowu przypomina i to w sposób jeszcze silniejszy, niż jego poprzednik:

„Ktokolwiek więc zastępuje na ziemi Boskiego Zbawiciela, Pasterza Pasterzy, nie może ograniczyć się w swoich staraniach tylko do zachowania i obrony powierzonej sobie przez P. Boga owczarni. Przeciwnie, jest on obowiązanym użyć wszystkich swoich sił, wszystkich starań, aby pozyskać i do owczarni Chrystusowej przyprowadzić i inne owce, które nie są z tej owczarni. Inaczej bowiem nie spełnili by swego obowiązku i to jednego z najważniejszych.

A jeżeli nikomu z wiernych świeckich nie wolno lekceważyć tego obowiązku, to cóż mówić o duchowieństwie, które zostało przez Chrystusa Pana wybrane i dopuszczone do uczestnictwa w Jego kapłaństwie i apostolstwie. A co mówić o Was, Najczcigodniejsi Bracia Biskupi, którzy, każdy w swojej Diecezji, z ustanowienia Bożego wyniesiony jest nad wszystek kler i wiernych Chrystusowych?... A naprzód, starajcie się, Czcigodni Bracia, już to słowem, już to pismem zaprowadzać, co więcej nakazujcie wśród wiernych swych diecezyj szerzyć piękny zwyczaj modlenia się do „Pana żniwa, ażeby posłał robotników na żniwo swoje“. Niech przytym się modlą na intencję niewiernych, a mianowicie: niech się modlą o oświecenie ich w wierze“.

Gdy chodzi o pomoc Dziełom Misyjnym, to papież stawia na pierwszym miejscu P.D.R.W.

„Przedewszystkim zaś należy przyjść z pomocą Dziełu Rozkrzewiania Wiary, które wśród stowarzyszeń misyjnych pierwsze zajmuje miejsce... Dziełu temu powinni katolicy pośpieszyć ze wzmożoną szczodrobliwością, dostosowaną do potrzeb zwiększonej dziś pracy misyjnej oraz dla nowej, która w przyszłości powstawać będzie...

Nic nam nie pozostaje, jak tylko abyśmy Was wszystkich, Czcigodni Bracia, ilu Was jest po świecie katolickim, uczestniczących z Nami w obowiązkach duszpasterskich i jego troskach oraz radościach jeszcze raz upomnieli: starajcie się wspomóc dzieło misyj świętych w myśl zasad i środkami, o których mówiliśmy. Prace misyjne przez to, wzmocnione jakoby na siłach przyniosą obfitsze na przyszłość owoce".

Dobrze byłoby, gdyby je omówiono na zjazdach dekanalnych. To by znaczniej ożywiło działalność poszczególnych Księży Proboszczów pod tym względem.

Idea zaś misyjna, należycie uświadomiona wśród wiernych, przyczyni się do podniesienia samego życia religijnego.

9. J. E. Biskup Ordynariusz w dłuższym przemówieniu rozwija myśl o potrzebie unowocześnienia pasterzowania.

a) Nie należy traktować Akcji Katolickiej jako sprawy dowolnej, jest ona niezbędną dla wyrobienia katolików czynnych, którzyby pod kierunkiem swego Proboszcza pracowali nad szerzeniem Królestwa Chrystusowego.

b) Obowiązkiem Księży Proboszczów i Prefektów jest wyszukiwanie powołań do Seminarium wśród chłopców zdolnych, dobrych i pobożnych. Trzeba specjalnie zaopiekować się nimi, i skierować do Seminarium Duchownego w Pińsku względnie do Gimnazjum Biskupiego w Drohiczynie n/Bug. Doświadczenie stwierdza, że najbardziej odpowiedni materiał do pracy w Diecezji będzie z miejscowej młodzieży.

c) Ksiądz nie może należeć do żadnej partii politycznej. Powinien pamiętać że jest duszpasterzem dla wszystkich. Statuty Diecezjalne wyraźnie zabraniają należenia do partii politycznych. Nie wyklucza to jednak, że Ksiądz może i powinien poprzeć dobre poczynania tych czy innych ugrupowań politycznych, pracujących w płaszczyźnie etyki katolickiej.

d) Księża Dziekani mają na najbliższych Konferencjach dekanalnych omówić z księżmi proboszczami sprawę nadwyżki gruntów beneficjalnych i nadesłać do Kurii Diecezjalnej szczegółowe sprawozdania i wnioski w związku z realizowaniem Reformy Rolnej.

e) W tym roku ma powstać w Pińsku Instytut Wyższej Kultury Religijnej, zadaniem którego będzie kształcenie świeckich katolików. Słuchaczami mogą być osoby posiadające średnie lub równoznaczne wykształcenie. Wykłady mają stać na poziomie wykładów powszechnych uniwersyteckich. Celem, wykształcenie działaczy Akcji Katolickiej i nauczycieli religii. Dla ułatwienia korzystania z wykładów osobom, mieszkającym poza Pińskiem będą zorganizowane wykłady korespondencyjne. Księża Proboszczowie zainteresują tą ideą jaknajszersze grono inteligencji katolickiej w swoich parafiach. Szczegółowe plany i warunki będą rozesłane w swoim czasie.

10. Ks. Prałat Dr. A. Około-Kułak, Oficjał Trybunału Diecezjalnego, na wstępie swego komunikatu zaznacza, że obejmując Sąd Duchowny w Pińsku był uderzony niezakończeniem całego szeregu spraw (były np. sprawy z r. 1935) i, sposobem zbyt drobiazgowego pisania do Księży Proboszczów w rozmaitych sprawach sądowych. Analizując to wszystko zwraca uwagę zebranych na następne sprawy i prosi o nich poinformować Księży Proboszczów:

a) byłoby pożądanym, by petenci podawali staranniej opracowane podania; piszą nieczytelnie, zygzakami, za poradą obrońców pokątnych, bez sensu, bez podstaw, nie wskazując świadków, albo wskazują ich bez adresów, bez wskazania na co mają być w sprawie zbadani. Petenci często nie wskazują swego adresu. Nie przysyłają opłat ani sądowych ani stemplowych.

b) byłoby pożądanym by t. zw. pozasądowe badanie okoliczności niezbędnych do zakwalifikowania podania — Księża Proboszczowie przeprowadzali staranniej, gdyż tylko oni mogą na miejscu nieurzędowo to zrobić. Powinni zdać sprawę summarycznie, opisać stan rzeczy niezbyt obszernie, lecz rzeczowo. Przy poleceniu dokonania „litis contestationis" — dokonać tego zgodnie z prawem, formalnie (zapytać czy pozwany(a) wie o co chodzi, podać listę świadków i kogo ze swej strony wskaże, czy robi ekscepcję, wziąć o tym stwierdzenie podpisem.

c) Badanie świadków: Nie wolno na pytania odpowiadać „tak lub nie" ale we frazesach. Należy (lub można) dać dodatkowe od siebie pytania i wogóle tak sprawę prowadzić,

by zeznania oświetliły sprawę, nie zaś było spełnione tylko formalnie zlecenie zbadania świadków podług pytań Obrońcy Węzła Małżeńskiego.

d) Publikacje aktów. Gdy Ksiądz Proboszcz otrzymuje polecenie ogłosić stronom, że mogą już zapoznać się z treścią całości sprawy w kancelarii Sądu — powinien wziąć od nich pokwitowanie o tym, w takiej formie, aby było widać, co im zostało ogłoszone przezeń.

Trzeba im powiedzieć, że mają prawo w danym terminie uzupełnić tym co pożyteczne dla sprawy znajdują.

Przy notyfikowaniu otrzymania wyroku — trzeba pouczyć o prawie apelacji w terminie 10-dniowym.

e) Uwagi ogólne:

1) Należy działać prędzej, sprawy niezwłocznie załatwiać. Przeciąganie wykonania zleceń Sądu wywołuje przewlekanie spraw po 2 i 3 lata.

2) Pożądanym i czasem koniecznym jest by w sprawie występowali adwokaci-specjaliści w prawie kanonicznym.

11) Ks. Prałat L. Chwiećko zreferował sprawę ksiąg inwentarzowych dla wszystkich Kościołów całej Diecezji. Książki te są już gotowe i są zaopatrzone szczegółową instrukcją prowadzenia takowych; w najbliższym czasie będą rozesłane.

Następnie przedłożył wzór nowej księgi Status Animarum. W celu ustalenia rubryk została wyłoniona Komisja w składzie Ks. Kan. Daleckiego, Ks. Kan. Rojki i Ks. A. Mackiewicza pod przewodnictwem Ks. Prałata Chwiećki, która rozpatrzywszy projekt księgi Status Animarum doszła do wniosku, że podany wzór należy przyjąć z pewnymi małymi zmianami.

12. Wizytacja kanoniczna w roku bieżącym odbędzie się w dekanatach: Nieświeskim, Stołpeckim i Nowogródzkim od 8 maja do 20 czerwca.

13. Rekolekcje dla kapłanów odbędą się w Pińsku w 2 seriach: seria I-sza 5, 6 i 7 lipca; seria II-ga 23, 24 i 25 sierpnia.

14. a) Zostały doręczone Księżom Dziekanom dekrety odpustowe dla parafij oraz wyjaśnienia, że w uroczystości Chrystusa Króla i Najśw. Serca Jezusowego w każdym kościele wierni mogą uzyskać na mocy prawa ogólnego odpust zupełny pod zwykłymi warunkami. Dekrety odpustowe powinny być oprawione za szkłem i wywieszone w zakrystii na widocznym miejscu.

b) Wobec zbliżającej się w roku przyszłym Pięciuset-lecia Unii Florenckiej wydany został drukiem referat JE. Biskupa Przeździeckiego, wygłoszony na ostatniej Konferencji Unijnej w Pińsku.

Referat ten został doręczony Księżom Dziekanom dla wszystkich Księży proboszczów i rektorów po 2 egzemplarze.

c) J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz kategorycznie wymaga żeby testamenty wszystkich księży były złożone w Kurii Diecezjalnej.

Księża Dziekani przypomną to konfratrom na konferencji.

d) Księża Proboszczowie powinni mieć umowy spisane ze służbą kościelną i domową. Należy mieć książeczki, w których osoby zatrudnione kwitują odbiór należności.

Na zakończenie J. E. Biskup Ordynariusz podziękował wszystkim obecnym za pracę podczas Zjazdu.

Zjazd został zamknięty o godz. 14-ej dnia 26 stycznia.

Po skończonych obradach Księża Dziekani kolejno składali sprawozdania J. E. Biskupowi Ordynariuszowi.

Na tym protokuł zakończono i podpisano.

Kronika diecezjalna.

5) **Czynności Pasterskie.**

Dnia 31 grudnia o godz. 12-tej w nocy JE. Biskup Ordynariusz celebrował w kościele katedralnym uroczystą mszę św. i wygłosił kazanie.

Dnia 1 stycznia w uroczystość Nowego Roku sumę w kościele katedralnym celebrował JE. Biskup Sufragan i wygłosił kazanie.

Tegoż dnia po sumie JE. Biskup Ordynariusz przyjmował życzenia noworoczne od duchowieństwa, władz administracyjnych i wojskowych. W imieniu duchowieństwa przemawiał JE. Biskup Sufragan, w imieniu władz administracyjnych Starosta Piński p. Kazimierz Łyszczkowski, w imieniu wojska p. Pułk. Sztarejko, w imieniu zrzeszenia pracowników sądowych p. Wice-Prezes Relingier.

Dnia 2 stycznia JE. Biskup Ordynariusz wyświęcił w kaplicy seminaryjnej subdiakonów Władysława Hładowskiego i Aleksandra Zienkiewicza na diakonów.

Dnia 3 stycznia JE. Biskup Ordynariusz był obecny na przedstawieniu w Horodyszczu k. Pińska, urządzonym przez młodzież szkolną.

Dnia 6 stycznia w uroczystość Trzech Króli sumę w kościele katedralnym celebrował JE. Biskup Ordynariusz, poświęcił złoto, kadzidło i myrrę oraz wygłosił kazanie.

Dnia 1 lutego JE. Biskup Ordynariusz odprawił uroczyste nabożeństwo w kościele katedralnym z racji imienin Pana Prezydenta Rzeczypospolitej prof. Ignacego Mościckiego. Na nabożeństwie byli obecni przedstawiciele władz administracyjnych i wojskowych.

Dnia 2 lutego w uroczystość M. B. Gromnicznej uroczyste nabożeństwo w kościele katedralnym odprawił JE. Biskup Ordynariusz, dokonał poświęcenia świec i wygłosił kazanie.

Dnia 9 lutego JE. Biskup Ordynariusz brał udział w obradach Komisji Episkopatu w Warszawie w sprawach Akcji Katolickiej.

Dnia 12 lutego JE. Biskup Ordynariusz był na akademii, urządzonej z okazji 16-ej rocznicy pontyfikatu Ojca św. Piusa XI w sali gimnazjum Państwowego w Pińsku.

Dnia 13 lutego JE. Biskup Ordynariusz odprawił w kościele katedralnym sumę pontyfikalną i wygłosił okolicznościowe przemówienie w związku z 16-letnią rocznicą koronacji Ojca św. Piusa XI.

Tegoż samego dnia JE. Biskup Ordynariusz był obecny na akademii ku czci Ojca św. w Wyższym Seminarium Diecezjalnym.

Dnia 1 lutego JE. Biskup Sufragan odprawił w kościele Podwyższenia św. Krzyża w Brześciu n. Bug. uroczyste nabożeństwo z okazji Imienin P. Prezydenta Rzeczypospolitej i wygłosił okolicznościowe przemówienie.

Dnia 2 lutego w tymże kościele JE. Biskup Sufragan dokonał poświęcenia świec, odprawił uroczyste nabożeństwo i wygłosił kazanie.

Dnia 13 lutego JE. Biskup Sufragan celebrował nabożeństwo w kościele Podwyższenia św. Krzyża w Baranowiczach i wygłosił kazanie.

6) Zmiany wśród Duchowieństwa Diecezji Pińskiej.

Ks. Kan. Lucjan Chwiećko, Szamb. J. Św. — zamianowany profesorem teologii pasterskiej w Seminarium Diec. Wyższym w Pińsku.

Ks. Kazimierz Dąbrowski T. J. — profesorem katechetyki i homiletyki tamże.

Ks. Jan Pańko — zwolniony z administrowania parafią Zburaż obrządku słow.-bizant.

Ks. Piotr Waczyński — zamianowany na stanowisko p. o. proboszcza tejże parafii.

Ks. Mieczysław Marcoń — zwolniony z obowiązków wikariusza ad universitatem causarum kościoła parafialnego w Płaskowiczach i zamianowany pełniącym obowiązki proboszcza parafii Zaostrowiecze.

Ks. Władysław Siekierko — zamianowany kapelanem Harcerstwa Okręgu Brzeskiego z pozostawieniem na stanowisku prefekta szkół w Brześciu n. B.

Ks. Kan. Jan Wasilewski mianowany asystentem kościelnym Związku Mężów Katol. Diecezji Pińskiej.

Ks. Kan. Michał Dalecki — tożsamo Kobiet.

Ks. Kan. Fabian Szczerbicki tożsamo Młodzieży Męskiej.

Ks. Prałat Witold Iwicki tożsamo Młodzieży Żeńskiej.

Dekretem J. E. Biskupa Ordynariusza Pińskiego z dnia 21 lutego 1938 r. L. 836/38 kolonia Lisów została odłączona od parafii Miłkowice i przyłączona do parafii Drohiczyn n.B.

Kuria Diecezjalna posiada portatyle konsekrowane w cenie od zł. 15 do 25 sztuka.

Kuria Diecezjalna posiada już nowe wydanie książeczki do nabożeństwa „PRZYJDŹ KRÓLESTWO TWOJE" w cenie 30 gr. za 1 egz. oprawione w tekturze i po 45 gr. opraw. w płótno. Porto opłaca odbiorca.

Pielgrzymka wielkanocna do Rzymu.

Liga Katolicka w Katowicach za zezwoleniem Kancelarii Prymasa Polski organizuje w czasie od 13—23 kwietnia rb. pielgrzymkę do Rzymu na uroczystości wielkanocne.

Uczestnicy pielgrzymki zwiedzą poza tym: **Wenecję, Padwę, Asyż, Florencję, Sienę, San Gimigniano, Neapol (Pompeę i Wezuwiusz).**

Cena udziału obejmująca: przejazdy kolejowe (od Zebrzydowic do Rzymu i z powrotem), mieszkanie, utrzymanie, transport 1 walizy, zwiedzania i usługę — **zł. 195.**

Informacji udziela i zgłoszenia przyjmuje: **Liga Katolicka w Katowicach.**

7)

Z Bibliografii.

Ks. Dr. Wiktor Filip Potempa, B. Profesor Włocławskiego Seminarium Duchownego, obecnie Proboszcz Parafii Grabienice, powiat Konin, poczta Rzgów.

Więcej psychologii w duszpasterstwie! czyli Teologia w świetle psychologii.

Leży przede mną duża księga pod tytułem powyższym, którą, według mego zdania, należałoby nazwać skarbczykiem duszpasterza, qui praefert de thesauro suo novo et vetera.

W piśmiennictwie kościelnym mamy mnóstwo dzieł z zakresu Teologii Pasterskiej. Autor pracy omawianej chce wykazać, że, opierając się na prawach psychologicznych, można zdobyć człowieka dzisiejszego do przyjęcia nadprzyrodzonej łaski — do wejścia na drogę zbawienia. Zamiar ten nic nie ma wspólnego z psychologującym modernizmem, przez Kościół potępionym, bo stoi na gruncie katolickim. Myśl rozpatrzenia całokształtu zagadnień duszpasterskich pod kątem widzenia psychologa stanowi nowość; takiego dzieła nie mamy.

Wejdźmy in medias res — w spis rzeczy: „Konieczność pogłębienia wiedzy o duszy. „Zadanie duszpasterza. Podział pracy. Jaką „jest dusza w oczach duszpasterza. Dusza „i materialne podstawy jej życia. Wyższe „poznanie. Uczucia. Kojarzenia. Wyobraźnia. „Skupienie i uwaga. Rozrost przeżyć. Popędy, „pragnienia, skłonności i namiętności. Naj„ważniejsze popędy i dążenia ludzkie. Skłon„ność do złego jako ślad grzechu pierworo„dnego. Wola. Poczucie winy. Świadomość „i pierwiastki nieświadome w duszy. Naj„ważniejsze czynniki różniczkowania życia „psychicznego. Przynależność do jakiej grupy „niezorganizowanej. Przynależność narodowa „i kulturalna. Przesilenie duchowe. Przesile„nie gospodarcze. Wieś i miasto. Zawód „i różne klasy zawodowe. Złe nałogi i zbo„czenia moralne. Choroba fizyczna. Niektóre „zjawiska nadzwyczajne: hypnotyzm, spiry„tyzm, jasnowidzenie, różdżkarstwo. widzenia „senne. Różne upośledzenia duchowe. Cho„roby umysłowe. Opętanie. Stany mistyczne. „Jak kierować duszami? Pasterzowanie P. Je„zusa. Sposoby poznawania ludzi. Wczuwa„nie się w potrzeby bliźnich i nastawienie „duszpasterskie. Takt duszpasterski. Sposoby „wpływania na innych: rozkaz, nagroda i kara, „dobry przykład, stwarzanie dobrych nawy„ków, sugestia, psychoanaliza. Troska o inte„ligencję wiernych. Uwzględnianie rozwoju „woli. Budzenie i wyzyskiwanie uczuć. Nada„wanie kierunku kojarzeniom wyobraźni. „Uszlachetnienie popędów. Korzystanie ze „sposobności. Możliwości mierzenia wpływu „duszpasterskiego. Praktyczne znaczenie naj„główniejszych czynności duszpasterskich. „Służba Boża. Duszpasterstwo nad cierpią„cymi. Duszpasterstwo nad grzesznymi. Sa„krament pokuty i kształcenie sumienia. „Uwzględnienie potrzeb serca ludzkiego „w Przenajśw. Sakramencie Ołtarza. Myśli „nasuwające się przy udzielaniu innych Sa„kramentów. Podsycanie dążenia do dosko„nałości. Krzewienie ducha chrześcijańskiego „i kościelnego. Pobieranie opłat za posługi „kościelne. Dzisiejsze kazania. Stanowisko „dzisiejszego katechety. Praca w stowarzy„szeniach. Nadzwyczajne urządzenia. Wcią„ganie ludzi świeckich do pracy duszpaster„skiej. Obcowanie z innymi księżmi, zakon„nikami i władzami. Zmiany na stanowiskach „duszpasterskich. Możliwości pogłębiania swej „wiedzy o duszy".

Wykaz tytułów poszczególnych rozdziałów wielkiej pracy X. Dr. Potempy dowodzi, że Autor posiada w wysokim stopniu zdrowy rozsądek chrześcijański, to jest roztropność przyrodzonego światła rozumu, doprowadzoną do dojrzałości taktu nadprzyrodzonego, udoskonalonegó i podniesionego światłem pobożności kapłańskiej. Z tego powodu polecam serdecznie Braciom Kapłanom Teologię pasterską w świetle psychologii. Przez „więcej psychologii w duszpasterstwie" dokładniej poznamy dzisiejsze trudności i możliwości naszej pracy. Zamiast wyrzekać na trudne warunki dzisiejszej pracy duszpasterskiej, zbadajmy przyczyny tych przeszkód i starajmy się o ich usunięcie. To zaś tylko wówczas jest możliwe, gdy wpierw lepiej poznamy duszę ludzką oraz wszystkie czynniki wpływające na różniczkowanie się dusz. W obu tych kierunkach znakomitą pomoc znajdziemy w Teologii pasterskiej w świetle psychologii X. Dr. Wiktora-Filipa Potempy.

Najprzewielebniejszy Autor na czele swojej pracy kładzie przepiękne motto:

„Niech ludzie będą dla mnie
jak myśli i słowa,
Z których, gdy zechcę,
pieśni wiąże się budowa".

(Mickiewicz — Dziady).

My, zamykając nasze sprawozdanie, razem z Autorem wezwiemy Ducha Św.

„Veni Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia,
Quae tu creasti pectora".

X. Michał Rutkowski.

Redaktor X. Michał Rutkowski. **Drukarnia Diecezjalna w Pińsku, ul. Kościuszki 46.**